

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 46

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 17 ianuarie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.532/2017. — Ordin al ministrului sănătății privind aprobarea formularelor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 741/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare	2–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 86 din 20 noiembrie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	8–13
ACTE ALE COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA	
4/2017. — Dispoziție privind înregistrarea rezultatelor alegerilor din luna iulie 2017 pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România	14–15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

**privind aprobarea formularelor prevăzute în Hotărârea
Guvernului nr. 741/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice
și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea,
transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane,
cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile
profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii
de servicii funerare și nivelul fondului de garantare**

Văzând Referatul de aprobare nr. F.B. 14.079/2017 întocmit de Direcția generală de asistență medicală și sănătate publică,

având în vedere art. 46 din Hotărârea Guvernului nr. 741/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă modelul cererii pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru prestarea de servicii funerare și modelul referatului de evaluare pentru autorizarea sanitară a prestatorilor de servicii funerare, prevăzute în anexa nr. 1 la prezentul ordin.

(2) La eliberarea autorizației sanitare de funcționare se specifică activitățile desfășurate de prestatorul de servicii funerare, conform codului CAEN.

(3) Autorizația sanitară de funcționare în baza referatului de evaluare se emite conform modelului prevăzut în anexa nr. 8 la Ordinul ministrului sănătății nr. 1.030/2009 privind aprobarea procedurilor de reglementare sanitară pentru proiectele de amplasare, amenajare, construire și pentru funcționarea obiectivelor ce desfășoară activități cu risc pentru starea de sănătate a populației, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — Se aprobă modelul cererii pentru obținerea avizului direcției de sănătate publică în vederea îmbălsămării, prevăzut în anexa nr. 2 la prezentul ordin.

Art. 3. — Se aprobă modelul declarației pe propria răspundere a tanatopractorului cu privire la metoda și substanțele folosite, prevăzut în anexa nr. 3 la prezentul ordin.

Art. 4. — Se aprobă modelul cererii familiei pentru realizarea îmbălsămării, prevăzut în anexa nr. 4 la prezentul ordin.

Art. 5. — Se aprobă modelul cererii pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru activități de înmormântare/înhumare (cimitire) și modelul referatului de evaluare pentru autorizarea sanitară a activităților de înmormântare/înhumare (cimitire), prevăzute în anexa nr. 5 la prezentul ordin.

Art. 6. — Se aprobă modelul cererii pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru activități de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane) și modelul referatului de evaluare pentru autorizarea sanitară a activităților de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane), prevăzute în anexa nr. 6 la prezentul ordin.

Art. 7. — Direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 8. — Anexele nr. 1—6 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 9. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare în 30 de zile de la publicare.

Ministrul sănătății,
Florian-Dorel Bodog

București, 29 decembrie 2017.
Nr. 1.532.

A. Modelul cererii pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru prestarea de servicii funerare
 Direcția de Sănătate Publică
 Nr. / /

C E R E R E

Subsemnatul(a),, cu domiciliul în localitatea, județul, str. nr., bl., sc., et., ap., posesor/posesoare al/a BI/CI seria nr., eliberat(ă) de la data de, în calitate de al Societății, cu sediul în, telefon, fax, înmatriculată la registrul comerțului cu nr., având codul fiscal nr. din, solicit pentru, situat la și cod CAEN

(adresa)

I. Activitatea desfășurată constă în:

.....

II. Anexez la cerere documentația* solicitată completă, și anume:

- a) copie a certificatului de înregistrare la registrul comerțului și certificat constatator pentru punctele de lucru (după caz), actului constitutiv/statutului din care să reiasă codul CAEN;
- b) memoriul tehnic privind spațiile și mijloacele de transport;
- c) planul de situație cu încadrarea în zonă și schițele cu detalii de structură funcțională;
- d) dovada privind deținerea legală a spațiului în care se prestează serviciile funerare;
- e) acte doveditoare privind angajarea tanatopractorului/tanatopractorilor și documente privind calificarea tanatopractorului/tanatopractorilor;
- f) dovada deținerii trusei/truselor de îmbălsămare;
- g) fișele de aptitudine ale personalului care atestă efectuarea examenelor medicale la angajare și/sau examenelor medicale periodice, conform Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare, și certificatele de sănătate mintală ale personalului care prestează îngrijiri medicale și celui care transportă decedații;
- h) autorizația de transport emisă în baza Legii serviciilor de transport public local nr. 92/2007, cu modificările și completările ulterioare, sau cartea de identitate a vehiculului cu următoarele înscrisuri specifice: categorie de folosință: autovehicul special; caroserie: SD funerar;
- i) declarația pe propria răspundere că spațiul pentru care se solicită autorizarea este deținut legal și nu face obiectul vreunui litigiu;
- j) dovada de achitare a tarifului de autorizare sanitară, respectiv chitanța de plată a tarifului de autorizare nr. din data de, în valoare de lei — copie conformă cu originalul;
- k) alte documente care să ateste îndeplinirea cerințelor legale, identificate de personalul specializat, prezentate în etapa de evaluare.

* Documentele menționate la lit. a)–j) vor fi depuse în copie cu mențiunea „conform cu originalul” și vor fi semnate și/sau ștampilate de către solicitant.

Data (completării)

Semnătura

.....

.....

NOTĂ:

În cazul în care prestatorul de servicii funerare își extinde/modifică/restrânge activitățile menționate la pct. I, este obligat să solicite emiterea unei noi autorizații sanitare de funcționare.

B. Modelul referatului de evaluare pentru autorizarea sanitară a prestatorilor de servicii funerare

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Direcția de Sănătate Publică

REFERAT de evaluare pentru autorizarea sanitară

Nr. / / 20.....

Subsemnatul(a),, în calitate de, însoțit/însoțită de din cadrul, serviciul/biroul/compartimentul, am efectuat la

(se specifică autoritatea competentă)

solicitarea, cu sediul în, înregistrată la

(denumirea solicitantului)

nr. / / 20....., în prezența domnului/doamnei, în calitate de, evaluarea obiectivului, cu sediul în localitatea, str. nr., județul/sectorul, cod CAEN și cu activitatea

1. S-au evaluat condițiile de desfășurare a activității/activităților:

.....

2. Structura spațiilor de prestare a serviciilor funerare este conformă prevederilor:

.....

(precizarea prevederilor legale pentru fiecare tip de activitate autorizată)

3. Dotările cu utilități sunt conforme prevederilor:

4. Analiza de conformitate la condițiile igienico-sanitare privind:

a) conformitatea spațiilor	☐ DA ☐ NU
conformitatea spațiului pentru îngrijiri mortuare	☐ DA ☐ NU
b) conformitatea mijlocului/mijloacelor de transport	☐ DA ☐ NU
c) conformitatea produselor biocide folosite	☐ DA ☐ NU
d) existența trusei de îmbălsămare	☐ DA ☐ NU
e) suprafețe lavabile	☐ DA ☐ NU
f) agregat frigorific	☐ DA ☐ NU
g) acces la apă potabilă	☐ DA ☐ NU
h) racord la canalizare prevăzut cu filtru	☐ DA ☐ NU
i) asigurarea grupurilor sanitare, duș, vestiar	☐ DA ☐ NU
j) asigurarea evacuării deșeurilor	☐ DA ☐ NU
k) personalul (dotări conform normelor privind sănătatea și securitatea în muncă)	☐ DA ☐ NU

Concluzii:

1. Sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea autorizației sanitare:

2. Nu sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea autorizației sanitare, deoarece s-au constatat neconformități privind obiectivul supus autorizării (se menționează).

Medic specialist/primar,

.....

ANEXA Nr. 2

— Model —

C E R E R E

pentru obținerea avizului direcției de sănătate publică în vederea îmbălsămării

Subsemnatul(a),, tanatopractor conform Certificatului Ministerului Sănătății nr. /, legitimat(ă) cu CI seria nr., eliberat(ă) de la data de, cu domiciliul în, județul, str. nr., bl., sc., ap., angajat al Societății, cu sediul în localitatea, județul, adresa, înmatriculată la registrul comerțului cu nr., solicit avizul direcției de sănătate publică în vederea efectuării îmbălsămării dlui/dnei..... decedat/decedate la data de și aflat(e) la adresa

Anexez la prezenta copie după Certificatul de tanatopractor nr. /, copie după certificatul medical constatator al decesului doamnei/domnului, cererea familiei pentru îmbălsămare și declarația privind metoda și produsele biocide folosite.

Data

Ștampila prestatorului de servicii funerare

.....

Semnătura

.....

ANEXA Nr. 3

— Model —

D E C L A R A Ţ I E

pe propria răspundere a tanatopractorului

Subsemnatul,, tanatopractor în baza Certificatului nr., emis de Ministerul Sănătății, domiciliat în, str. nr., bl., sc., et., ap., sectorul/județul, posesor al CI/BI..... seria nr., eliberat(ă) de la data de, CNP,

cunoscând dispozițiile art. 326 din Codul penal cu privire la falsul în declarații, declar pe propria răspundere următoarele:

— voi folosi ca metodă de îmbălsămare/tanatopraxie și tehnica, care presupune injectarea în și în a următoarelor produse și substanțe chimice:, în cantitatea de

— procedura de îmbălsămare/tanatopraxie nu va urmări conservarea definitivă a corpului defunctei (defunctului) și se vor folosi numai produse biocide avizate de către Comisia Națională pentru Produse Biocide.

Dau prezenta declarație, fiindu-mi necesară pentru

Data

.....

Declarant,

.....

(numele, prenumele și semnătura)

— Model —

C E R E R E
pentru îmbălsămarea defunctei/defunctului

Subsemnatul,, având calitatea de:

- soț/soție al/a defunctei/defunctului;
 rudă apropiată a defunctei/defunctului, gradul;
 persoană mandatată prin contract pentru a se îngriji de înmormântare;
 persoană stabilită prin testament pentru a se îngriji de înmormântare,
 al solicit efectuarea îmbălsămării defunctei/defunctului în vederea desfășurării în bune
 (numele și prenumele persoanei decedate)
 condiții a serviciilor funerare.
 Declar că dorim expunerea defunctei/defunctului cu capacul sicriului deschis.
 Declar că înmormântarea defunctei/defunctului presupune transportul pe o distanță de ...km.

Data

Semnătura

.....

.....

Se bifează cu X în căsuța corespunzătoare.

A. Modelul cererii pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru activități de înmormântare/înhumare (cimitire)

Direcția de Sănătate Publică

Nr./..../....

C E R E R E

Subsemnatul(a),, cu domiciliul în localitatea, județul, str.nr., bl., sc., et., ap., posesor/posesoare al/a BI/CI seria nr., eliberat(ă) de la data de, în calitate de al, cu sediul în, telefon, fax, înmatriculată la registrul comerțului cu nr., având codul fiscal nr. din, solicit pentru, situat la, având ca obiect de activitate (cod CAEN)

(adresa)

Anexez la cerere documentația solicitată completă, și anume:

- a) memoriul tehnic;
 b) planul de situație cu încadrarea în zonă/copie după certificatul de urbanism*;
 c) schițe cu detalii de structură funcțională și dotări specifice;
 d) actul de înființare a cimitirului;
 e) acte doveditoare privind deținerea legală a spațiului și declarație pe propria răspundere că spațiul este deținut legal și nu face obiectul vreunui litigiu;
 f) regulamentul de organizare și funcționare a cimitirului, avizat de autoritatea publică locală;
 g) dovada de achitare a tarifului de autorizare sanitară, respectiv chitanța de plată a tarifului de autorizare nr. din data de, în valoare de lei — copie conformă cu originalul;
 h) alte documente care să ateste îndeplinirea cerințelor legale, identificate de personalul specializat, prezentate în etapa de evaluare.

Documentele menționate la lit. a)—g) se depun în copie cu mențiunea „conform cu originalul” și vor fi semnate și/sau stampilate de către solicitant.

Data (completării)

Semnătura

.....

.....

* Certificatul de urbanism se va depune doar pentru cimitirele înființate după anul 1958, în situațiile prevăzute la art. 24 alin. (1) lit. b) și c) din Hotărârea Guvernului nr. 741/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice și sanitare privind serviciile funerare, înhumarea, incinerarea, transportul, deshumarea și reînhumarea cadavrelor umane, cimitirele, crematoriile umane, precum și criteriile profesionale pe care trebuie să le îndeplinească prestatorii de servicii funerare și nivelul fondului de garantare.

B. Model referatului de evaluare pentru autorizarea sanitară a activităților de înmormântare/înhumare (cimitire)

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
Direcția de Sănătate Publică

REFERAT
de evaluare pentru autorizarea sanitară

Nr. / / 20.....

Subsemnatul(a),, în calitate de, însoțit/însoțită de din cadrul, serviciul/biroul/compartimentul,
(se specifică autoritatea competentă)

am efectuat la solicitarea, cu sediul în
(denumirea solicitantului)

înregistrată la nr. / / 200.., în prezența domnului/doamnei, în calitate de, evaluarea obiectivului, cu sediul în localitatea, str.
nr., județul/sectorul, cu activitatea (cod CAEN)

1. S-au evaluat condițiile de desfășurare a activității/activităților:

2. Structura cimitirului este conformă prevederilor:

(precizarea prevederilor legale pentru fiecare tip de activitate autorizată)

3. Dotările cu utilități sunt conforme prevederilor:

4. Analiza de conformitate la condițiile igienico-sanitare privind:

a) asigurarea alimentării cu apă	☐ DA	☐ NU
b) asigurarea grupurilor sanitare	☐ DA	☐ NU
c) asigurarea evacuării deșeurilor	☐ DA	☐ NU
d) asigurarea ventilației/temperaturii în sălile de ceremonii	☐ DA	☐ NU
e) personalul (dotări conform normelor privind sănătatea și securitatea în muncă)	☐ DA	☐ NU

Concluzii:

1. Sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea autorizației sanitare:

2. Nu sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea autorizației sanitare, deoarece s-au constatat neconformități privind obiectivul supus autorizării (anexă).

Medic specialist/primar,
.....

ANEXA Nr. 6

A. Modelul cererii pentru obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru activități de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane)

Direcția de Sănătate Publică
Nr. / /

CERERE

Subsemnatul(a),, cu domiciliul în localitatea, județul, str.
nr., bl., sc., et., ap., posesor/posesoare al/a BI/CI seria nr., eliberat(ă)
de la data de, în calitate de al, cu sediul în, telefon,
fax, înmatriculată la registrul comerțului cu nr., având codul fiscal nr. din, solicit
pentru, situat la (adresa), având ca obiect de activitate (cod CAEN)

Anexez la cerere documentația solicitată completă, și anume:

- memoriul tehnic cu detalii constructive ale crematoriului;
- planul de situație cu încadrarea în zonă/documentația de urbanism;
- schițe cu detalii de structură funcțională și dotări specifice activității;
- actul de înființare a crematoriului/autorizația de construcție;

- e) acte doveditoare privind deținerea legală a spațiului/declarație pe propria răspundere că spațiul este deținut legal și nu face obiectul vreunui litigiu;
- f) dovada de achitare a tarifului de autorizare sanitară, respectiv chitanța de plată a tarifului de autorizare nr. din data de, în valoare de lei — copie conformă cu originalul;
- g) alte documente care să ateste îndeplinirea cerințelor legale, identificate de personalul specializat, prezentate în etapa de evaluare.

Documentele menționate la lit. a)—f) sunt depuse în copie cu mențiunea „conform cu originalul” și vor fi semnate și/sau ștampilate de către solicitant.

Data (completării)

.....

Semnătura

.....

B. Modelul referatului de evaluare pentru autorizarea sanitară a activităților de incinerare a persoanelor decedate (crematorii umane)

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Direcția de Sănătate Publică

REFERAT
de evaluare pentru autorizarea sanitară

Nr. / / 20.....

Subsemnatul(a),, în calitate de, însoțit/însoțită de
din cadrul, serviciul/biroul/compartimentul

(se specifică autoritatea competentă)

am efectuat la solicitarea, cu sediul în

(denumirea solicitantului)

înregistrată la nr. / / 200.., în prezența domnului/doamnei, în calitate
de, evaluarea obiectivului, cu sediul în localitatea, str. nr.,
județul/sectorul, cu activitatea (cod CAEN)

1. S-au evaluat condițiile de desfășurare a activității/activităților:

.....

2. Structura crematoriului este conformă prevederilor:

.....

(precizarea prevederilor legale pentru fiecare tip de activitate autorizată)

3. Dotările cu utilități sunt conforme prevederilor:

.....

4. Analiza de conformitate la condițiile igienico-sanitare privind:

a) accesibilitate la apă potabilă DA NU

b) asigurarea grupurilor sanitare DA NU

c) asigurarea evacuării deșeurilor DA NU

d) asigurarea sistemelor de filtrare și depoluare a gazelor de ardere DA NU

e) personalul (dotări conform normelor privind sănătatea și securitatea în muncă) DA NU

Concluzii:

1. Sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea autorizației sanitare:

.....

2. Nu sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea autorizației sanitare, deoarece s-au constatat neconformități privind obiectivul supus autorizării (anexă).

NOTĂ:

În cazul obiectivelor pentru care prevederile legale în vigoare stabilesc cerințe suplimentare, referatul se completează cu evaluarea cerințelor specifice.

Medic specialist/primar,

.....

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 86

din 20 noiembrie 2017

Dosar nr. 1.865/1/2017

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Romanița Ecaterina Vrînceanu	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Andreița Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Rodica Susanu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Paulina Lucia Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Constantin Brânzan	— judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.865/1/2017 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a VI-a civilă, în Dosarul nr. 114.907/299/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere de către părți privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise hotărârile judecătorești relevante, identificate de instanțele naționale, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul București — Secția a VI-a civilă a dispus, prin încheierea din data de 16 noiembrie 2016, în Dosarul nr. 114.907/299/2015, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*Aplicabilitatea dispozițiilor art. 38 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare, în acțiunile formulate în contradictoriu cu asigurătorul RCA de către asigurătorul persoanei păgubite, care se subrogă acesteia potrivit dispozițiilor art. 58 alin. (2) din același act normativ*”.

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin cererea formulată la data de 3 decembrie 2015 cu nr. 114.907/299/2015 reclamanta, în contradictoriu cu pârâta și cu intervenientul forțat, a solicitat instanței obligarea pârâtei la plata sumei de 5.352 lei, reprezentând despăgubirile achitate asigurătorului CASCO și 117,64 lei, cu titlu de penalități de întârziere calculate de la data scadenței, respectiv 21 noiembrie 2015 până la data de 2 decembrie 2015. Totodată, reclamanta a solicitat obligarea pârâtei la plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere, calculate de la data introducerii acțiunii până la data plății efective, cu cheltuieli de judecată.

3. În motivare, în esență, reclamanta a precizat că la data de 4 iulie 2015 a fost avariat autoturismul asigurat CASCO la societatea reclamantă, care a achitat despăgubirea cuvenită în cuantum de 5.352 lei. S-a arătat că din documentul de constatare amiabilă a accidentului și din declarația conducătorului vehiculului asigurat CASCO a rezultat că celălalt conducător auto este vinovat de producerea accidentului, iar acesta din urmă încheiase cu pârâta o convenție de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube cauzate terților.

4. Cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 2.210 din Codul civil și Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare (*Norma nr. 23/2014*).

5. Prin Sentința nr. 6.400 din 11 aprilie 2016, pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București, a fost admisă în parte cererea. A fost respins capătul de cerere privind obligarea pârâtei la plata sumei de 5.352 lei reprezentând despăgubiri, ca rămas fără obiect, fiind obligată pârâta la plata către reclamantă a sumei reprezentând penalități de întârziere în cuantum de 0,2% raportate la debitul de 5.352 lei aferente perioadei 21 noiembrie 2015—16 decembrie 2015.

6. Prima instanță a reținut că sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale în ceea ce îl privește pe intervenientul forțat, iar, prin raportare la dispozițiile art. 49 din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 136/1995*), la data de 25 noiembrie 2015 reclamanta era

îndreptătită să solicite plata sumei de 5.352 lei. Având în vedere că suma solicitată a fost achitată reclamantei la data de 16 decembrie 2015, instanța a apreciat că a rămas fără obiect capătul de cerere principal. În privința capătului de cerere accesoriu, în temeiul dispozițiilor din Norma nr. 23/2014, a fost obligată pârâta la plata penalităților de întârziere.

7. În cadrul apelului declarat la data de 20 mai 2016 pârâta a solicitat schimbarea în parte a sentinței, în sensul respingerii capătului de cerere privind penalitățile de întârziere ca neîntemeiat întrucât, în speță, sunt aplicabile dispozițiile art. 58 alin. (2) din Norma nr. 23/2014. S-a apreciat că dispozițiile aplicabile nu prevăd obligația de plată a penalităților, acesta fiind un caz derogatoriu de la articolele care reglementează ipoteza în care chiar persoana păgubită se adresează asigurătorului RCA.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

8. Prin încheierea de sesizare din data de 16 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 114.907/299/2015, Tribunalul București — Secția a VI-a civilă a apreciat că în cauză sunt întrunite condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, după cum urmează:

— Tribunalul București — Secția a VI-a civilă, ca instanță de apel, judecă pricina în ultimă instanță, în temeiul art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă;

— cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a tribunalului investit să soluționeze cauza, potrivit art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă;

— soluționarea pe fond a cauzei depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, unicul motiv de apel fiind tocmai aplicarea dispozițiilor art. 38 și art. 58 alin. (2) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se cere este nouă deoarece, anterior intrării în vigoare a Normei nr. 23/2014, actele normative de referință prevedeau plata penalităților atât în cazul cererii de despăgubire adresată de persoana prejudiciată, cât și în cazul în care asigurătorul RCA trebuie să achite despăgubirile asigurătorului CASCO, subrogat în drepturile persoanei prejudiciate;

— chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

9. Prin cererea înregistrată la data de 2 noiembrie 2016 intimată a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 38 și art. 58 alin. (2) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014.

10. În opinia intimății, aceste dispoziții conduc la concluzia că asigurătorul RCA poate fi obligat la plata penalităților deoarece, în limitele indemnizației plătite, asigurătorul este subrogat în toate drepturile asiguratului sau ale beneficiarului asigurării împotriva celor răspunzători de producerea pagubei; de asemenea a apreciat că absența prevederii penalităților la art. 58 alin. (2) nu echivalează cu un vid legislativ, ci creează necesitatea soluționării acestei chestiuni din perspectiva prevederilor cu caracter general, respectiv art. 38 din Norma nr. 23/2014.

11. Apelanta și intimatul intervenient forțat nu au exprimat un punct de vedere cu privire la cererea de sesizare.

12. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere cu privire la chestiunea de drept.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

13. În opinia completului de judecată al Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, asigurătorul persoanei păgubite nu este îndreptătit să obțină penalizări în valoare de 0,2% de la asigurătorul RCA, ca urmare a neîndeplinirii de către acesta din urmă a obligației de plată a despăgubirilor în termenul prevăzut de lege, în condițiile în care art. 58 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 nu cuprinde, pentru ipoteza în care asigurătorul CASCO se subrogă în drepturile persoanei păgubite, prin plata despăgubirii, împotriva asigurătorului RCA, o clauză penală similară celei prevăzute la art. 38.

14. Absența reglementării de la art. 58 din Norma nr. 23/2014 nu trebuie analizată în afara cronologiei actelor normative, în sensul că legiuitorul a renunțat la prevederea penalizărilor în situația în care despăgubirile sunt solicitate de asigurătorul persoanei prejudiciate, după subrogarea prin plata despăgubirilor.

15. Argumentele întemeiate pe finalitatea dispozițiilor art. 38 din Norma nr. 23/2014, respectiv sancționarea asigurătorului RCA, indiferent dacă despăgubirile sunt solicitate de persoana păgubită sau de asigurătorul CASCO al acesteia, nu pot fi primite, în condițiile în care domeniul de aplicare al art. 38 este clar reglementat, distinct de cel al art. 58.

16. Astfel, clauza penală prevăzută la art. 38 este incidentă în ipoteza în care asigurătorul nu își îndeplinește obligațiile în termenele prevăzute la art. 37 din Norma nr. 23/2014. Or, art. 37 reglementează obligațiile ce revin asigurătorului în cazul avizării producerii evenimentului asigurat de către persoana prejudiciată și termenele în care trebuie îndeplinite acestea.

17. Dimpotrivă, pentru situația în care, în drepturile persoanei păgubite, s-a subrogat asigurătorul acesteia, obligațiile ce revin asigurătorului RCA și termenele în care trebuie aduse la îndeplinire acestea sunt cele prevăzute la art. 58 alin. (2) din Norma nr. 23/2014.

18. Prin urmare, ambele prevederi au caracter special, neexistând între acestea un raport lege generală—lege specială.

19. În aceste condiții, întrucât prin dispozițiile art. 38 din Norma nr. 23/2014 legiuitorul a înțeles să evalueze anticipat prejudiciul suferit de persoana păgubită ca urmare a nerespectării obligațiilor ce îi reveneau asigurătorului RCA, instanța de trimitere a apreciat că asigurătorul CASCO al persoanei păgubite nu se poate prevala de această clauză penală pentru a obține daune moratorii în situația încălcării altor obligații de către asigurătorul RCA, ci este îndreptătit să solicite exclusiv dobânda legală, în condițiile art. 1.535 din Codul civil.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

20. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, instanțele naționale au înaintat hotărârile judecătorești identificate și care prezintă relevanță pentru problema de drept în discuție, precum și punctele de vedere teoretice exprimate de judecători, preconizându-se apariția unei practici judiciare neunitare în această materie.

21. Într-o primă opinie s-a apreciat că dispozițiile art. 38 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 nu sunt aplicabile în cazul acțiunilor formulate de către asigurătorul persoanei păgubite în contradictoriu cu asigurătorul RCA, ca urmare a subrogării conform art. 58 alin. (2) din același act normativ, întrucât clauza penală pe care o cuprinde art. 38 nu este reglementată și la art. 58, domeniile de aplicare ale celor două texte legale fiind distincte.

22. În cea de-a doua opinie s-a considerat, dimpotrivă, că art. 38 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 este aplicabil în acțiunile formulate în contradictoriu cu asigurătorul RCA de către asigurătorul persoanei păgubite, care se subrogă acesteia potrivit art. 58 alin. (2).

23. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost identificate decizii de speță cu privire la această chestiune de drept.

24. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.706/C/2775/III-5/2017 din 20 iulie 2017, a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

25. Nu a fost identificată jurisprudență relevantă la nivelul Curții Constituționale cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

26. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

27. Asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate, opinia judecătorilor-raportori a fost în sensul că, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 58 alin. (2) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare, asigurătorul subrogat în drepturile persoanei păgubite este îndreptățit să obțină penalizările prevăzute de dispozițiile art. 38 din același act normativ dacă asigurătorul RCA nu își îndeplinește obligațiile la scadență sau și le îndeplinește necorespunzător.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

28. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

29. Dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă instituie o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, condiții care se impun a fi întrunite cumulativ, și anume:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată;

— cauza să fie soluționată în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

30. În prezenta cauză, toate aceste condiții sunt îndeplinite, astfel cum se va arăta în cele ce urmează.

31. Litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, tribunalul investit cu soluționarea apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar

cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al tribunalului investit să soluționeze cauza.

32. Deși legiuitorul nu definește noțiunea de „chestiune de drept”, în interpretarea acesteia, doctrina afirmă că norma de drept disputată trebuie să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale ori pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

33. Examinând sesizarea pendinte, punctele de vedere și argumentele exprimate de instanțele naționale, se constată că problema de drept supusă dezlegării este una veritabilă, existând o dificultate reală de interpretare a normei juridice ce face obiectul prezentei sesizări.

34. Astfel, conform art. 2.213 din Codul civil, asigurările obligatorii sunt reglementate, exclusiv, prin legi speciale.

35. Actul normativ ce cuprinde dispozițiile analizate în prezenta cauză — Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare, a abrogat Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 14/2011 pentru punerea în aplicare a Normelor privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 6 decembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, care, în cuprinsul art. 64 alin. (4) din norme, prevedea cuantumul penalizărilor pe care, dacă nu își îndeplinea obligațiile stabilite, asigurătorul RCA le datora asigurătorului persoanei prejudiciate subrogat în drepturile acesteia.

36. Cum Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 nu cuprinde o normă similară celei abrogate, prin care să cuantifice penalizările convenite asigurătorului persoanei prejudiciate subrogat în drepturile acesteia în cazul în care asigurătorul RCA care nu își îndeplinește corespunzător obligațiile, deși prevede cuantumul acestor penalizări în cazul în care sunt datorate direct persoanei prejudiciate, aplicarea dispozițiilor art. 38 în situația reglementată de art. 58 alin. (2) din același act normativ atrage o problemă de interpretare a normelor juridice compatibilă cu condițiile de admisibilitate reglementate de art. 519 din Codul de procedură civilă.

37. În plus, deși textele a căror interpretare se solicită prin prezenta sesizare sunt incluse în acte normative abrogate la data investirii Înaltei Curți de Casație și Justiție cu cererea de pronunțare a unei hotărâri prealabile¹, utilitatea dezlegării chestiunii de drept ce derivă din interpretarea și aplicarea normelor legale abrogate subzistă, câtă vreme acestea se aplică tuturor contractelor RCA încheiate în perioada în care au fost în vigoare și în legătură cu toate prejudiciile ce se despăgubesc în baza acestora, potrivit principiilor generale relative la aplicarea în timp a legii civile, instituite de art. 6 alin. (1)—(6) din Codul civil.

38. Mai mult decât atât, în actele normative ulterioare celor ce fac obiectul sesizării de față, soluția adoptată de legiuitor cu privire la efectele subrogării asigurătorului de bunuri în drepturile și acțiunile asiguratului său plătit și condițiile exercitării

¹ Legea nr. 136/1995 a fost abrogată prin art. 40 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 723 din 19 septembrie 2016. Acest din urmă act normativ, la rândul său, a fost abrogat prin art. 45 lit. b) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 12 iunie 2017.

În mod asemănător, Norma nr. 23/2014 emisă de Autoritatea de Supraveghere Financiară în aplicarea Legii nr. 136/1995 a fost abrogată și înlocuită de Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 39/2016 privind asigurările auto din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 986 din 8 decembrie 2016, cu modificările și completările ulterioare (Norma nr. 39/2016). În fine, Norma nr. 39/2016 a fost abrogată prin art. 48 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 privind asigurările auto din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 1 august 2017.

regresului împotriva asigurătorului RCA al terțului răspunzător este identică cu cea a cărei dezlegare se cere în cauza pendinte. Concret, prin dispozițiile art. 20 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, ca și prin prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor prin accidente de vehicule și tramvaie, neîndeplinirea corespunzătoare sau în termenele deficiente de lege a obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA investit cu o cerere de despăgubire formulată de persoana prejudiciată sau de asigurat este sancționată prin stabilirea unor daune-interese moratorii evaluate legal, respectiv penalități de întârziere de 0,2% pe zi, calculate la nivelul sumei de despăgubire convenite sau la diferența de sumă neachitată.

39. În mod asemănător vechii legislații, prin cele două acte normative sus-arătate, reglementându-se regresul asigurătorului de bunuri împotriva asigurătorului RCA al terțului răspunzător, legiuitorul nu mai menționează în mod expres sancțiunea neîndeplinirii obligațiilor de plată a despăgubirilor, prin evaluarea legală a unor daune-interese moratorii.

40. Prin urmare, este pe deplin actuală, prin prisma legislației în vigoare, chestiunea de drept supusă dezlegării, anume aceea de a ști dacă asigurătorul de bunuri, ca urmare a subrogării în drepturile asiguratului său plătit, este îndreptățit să primească de la asigurătorul RCA penalități de întârziere, în cuantumul stabilit de lege, atunci când acesta din urmă nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin, de plată a despăgubirilor sau de comunicare a motivelor pentru care nu aprobă pretențiile.

41. Este îndeplinită și ultima condiție impusă de art. 519 din Codul de procedură civilă, deoarece asupra acestei chestiuni de drept, de lămurirea căreia depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

42. Prin urmare, chestiunea de drept este una veritabilă, existând o dificultate reală de interpretare, care necesită o rezolvare de principiu pe calea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

43. Asupra fondului sesizării se constată că, potrivit art. 36 și 37 din Norma nr. 23/2014, persoana prejudiciată în urma accidentului produs prin intermediul unui vehicul asigurat are dreptul să înainteze cererea de despăgubire către asigurătorul RCA, iar acestuia din urmă îi revine obligația de a soluționa cererea în termenele deficiente de lege și, ulterior, de a efectua plata despăgubirilor înăuntrul unui termen stabilit, de asemenea, în mod imperativ de legiuitor. Concret, potrivit art. 37 alin. (1) și (2), în termen de 3 luni de la avizarea producerii evenimentului asigurat, asigurătorul RCA este obligat:

„a) fie să răspundă cererii părții solicitante, formulând în scris o ofertă de despăgubire justificată, transmisă cu confirmare de primire, în cazul în care se dovedește răspunderea asiguratului în producerea riscurilor acoperite prin asigurarea obligatorie RCA, iar prejudiciul a fost cuantificat;

b) fie să notifice părții prejudiciate în scris, cu confirmare de primire, motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire.

(2) Dacă în termen de cel mult 3 luni de la avizarea producerii evenimentului asigurat de către partea prejudiciată ori de către asigurat, asigurătorul RCA nu a notificat părții prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire, precum și motivele respingerii, asigurătorul RCA este obligat la plata despăgubirii.”

44. De asemenea, conform art. 37 alin. (4), asigurătorul de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule are obligația de a efectua plata despăgubirii în termen de maximum 10 zile de la data la care dosarul de daună este

complet, în sensul că s-a depus și ultimul document necesar stabilirii răspunderii și cuantificării daunei sau de la data la care a primit o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la despăgubirea datorată.

45. Potrivit art. 38 din aceeași normă, neîndeplinirea obligațiilor sus-arătate în termenele stabilite de lege sau îndeplinirea lor defectuoasă, inclusiv diminuarea nejustificată a despăgubirilor, se sancționează cu plata unor penalizări în cuantum de 0,2% pe fiecare zi de întârziere, calculate la nivelul sumei de despăgubire convenite sau la diferența de sumă neachitată.

46. Pe de altă parte, persoana prejudiciată într-un accident de autovehicule din culpa unui terț poate avea calitatea de asigurat într-un contract de asigurare facultativă de bunuri, situație în care se poate adresa pentru recuperarea pagubei materiale asigurătorului său de bunuri. Este situația în care asigurătorul de bunuri se subrogă în drepturile asiguratului său plătit și se îndreaptă în regres împotriva asigurătorului de răspundere civilă al terțului. Această concluzie reiese din interpretarea coroborată a prevederilor art. 2.210 alin. (1) din Codul civil cu art. 55 alin. (2) din Legea nr. 136/1995.

47. În ceea ce privește mecanismul de funcționare a subrogației asigurătorului de bunuri în drepturile asiguratului său dezdaunat și dreptul său de regres împotriva asigurătorului de răspundere civilă auto se constată că prin dispozițiile art. 58 alin. (2) din Norma nr. 23/2014 se instituie o adevărată procedură de plată a despăgubirilor și un termen imperativ de executare a obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA, după cum urmează:

„Art. 58. — (2) În cazul în care în drepturile persoanei păgubite s-a subrogat asigurătorul acesteia, asigurătorul RCA efectuează plata despăgubirilor astfel:

a) dacă nu există obiecții asupra sumelor solicitate, acestea se vor achita în cel mult 15 zile calendaristice de la data avizării scrise, efectuată de asigurătorul subrogat în drepturile persoanei păgubite, însoțită de documentele justificative; avizarea de plată poate fi făcută la sediile asigurătorului RCA sau la persoana mandatată pentru activitatea de constatare și lichidare a daunelor;

b) dacă există obiecții întemeiate asupra sumelor solicitate, acestea se vor comunica asigurătorului CASCO în termenul prevăzut la lit. a).”

48. Prin faptul plății făcute asiguratului, drepturile și acțiunile acestuia împotriva terțului răspunzător de producerea prejudiciului și, desigur, împotriva asigurătorului de răspundere civilă auto al terțului se transferă în patrimoniul asigurătorului de bunuri, în acest moment născându-se și dreptul de regres al acestuia din urmă. Așadar, problema de drept supusă analizei constă în stabilirea efectelor subrogației, respectiv de a stabili dacă asigurătorul de bunuri, devenit titularul dreptului de creanță transferat în patrimoniul său, poate solicita asigurătorului RCA, pentru executarea cu întârziere a obligațiilor sale, daunele-interese moratorii stabilite pe cale legală de art. 38 din Norma nr. 23/2014, avantaj de care asiguratul său ar fi beneficiat anterior transmiterii creanței, în condițiile în care prin prevederile art. 58 alin. (2) nu se mai face o evaluare legală a unor astfel de daune.

49. Prealabil analizei propriu-zise a chestiunii de drept cu care a fost investită instanța supremă, se impun câteva precizări teoretice:

50. Asigurarea este obligatorie atunci când persoanele (fizice sau juridice) sunt obligate de norma imperativă să încheie un contract de asigurare într-un anumit domeniu și în condițiile stabilite, de asemenea, tot de lege. Caracterul obligatoriu (și legal) al acestei asigurări se referă la determinarea sferei persoanelor îndatorate a încheia un contract de asigurare, într-un domeniu și în condițiile stabilite de lege, drepturile și obligațiile părților contractante nefiind lăsate la latitudinea acestora.

51. Subrogația, privită ca mijloc de transmitere a obligațiilor, constă în înlocuirea creditorului dintr-un raport juridic obligațional (subrogant, creditor inițial sau *accipiens*) cu o altă persoană, care, plătind datoria debitorului, devine creditor al acestuia din urmă (subrogat, *solvens* sau creditor prin subrogație), dobândind toate drepturile creditorului plătit.

52. Legiuitorul instituie două tipuri de subrogație prin plată, subrogația convențională (art. 1.594—1.595 din Codul civil) și subrogația legală (art. 1.596 din Codul civil), pentru prezenta analiză prezentând relevanță acest din urmă tip. Astfel, subrogația legală operează de plin drept, *ex lege*, fără a fi necesar consimțământul creditorului plătit sau al debitorului a cărui datorie se plătește, în toate cazurile prevăzute de lege, așa cum rezultă din prevederile art. 1.596 lit. e) din Codul civil. Or, prin dispozițiile art. 2.210 alin. (1) din Codul civil se instituie, în cazul asigurărilor de bunuri, un astfel de caz de subrogare legală, în sensul că, dacă riscul asigurat s-a produs, societatea de asigurări se subrogă *ex lege* în drepturile asiguratului despăgubit împotriva celui vinovat de producerea prejudiciului.

53. Efectul principal al subrogației este acela că subrogatul ia locul creditorului plătit și poate exercita toate drepturile și acțiunile acestuia împotriva debitorului. De asemenea el beneficiază și de toate accesoriile și garanțiile care însoțesc creanța (de exemplu: ipotecă, fideiujusie), așa cum rezultă în mod explicit din prevederile art. 1.597 alin. (2) din Codul civil.

54. Prin urmare, atunci când indemnizația de asigurare acoperă în întregime paguba suferită de asigurat, acesta nu va mai avea interes și calitate pentru a exercita acțiunea în răspundere civilă împotriva terțului vinovat. Pe cale de consecință, autorul prejudiciului nu se va mai afla în niciun fel de raporturi juridice cu asiguratul, fiindcă locul acestuia din urmă a fost luat de asigurător, care va exercita un drept de regres în nume propriu, ca titular al dreptului de creanță transferat în patrimoniul său. Așadar, asigurătorul de bunuri exercită acțiunea pe care asiguratul ar fi intentat-o împotriva terțului răspunzător sau asigurătorului RCA al terțului, ocazie cu care va beneficia de toate avantajele, putând opune celui chemat în judecată toate excepțiile, garanțiile și mijloacele de apărare care ar fi fost invocate de asigurat.

55. Practic, chestiunea de drept supusă dezlegării presupune analiza unor raporturi juridice complexe, respectiv efectele contractului de asigurare RCA după producerea cazului asigurat, la care se adaugă efectele unui contract de asigurare de bunuri. Concret, producerea cazului asigurat determină consecințe în raporturile de asigurare de răspundere civilă obligatorie constând, în principal, în dreptul asiguratului sau al persoanei păgubite, după caz, de a solicita acoperirea pagubelor suferite și în obligația asigurătorului de a acoperi aceste pagube prin plata unor sume de bani sau prin suportarea costurilor necesare înlăturării acestor consecințe. Raporturile juridice dintre asigurat și asigurător își au fundamentul în contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, în vreme ce raporturile juridice dintre terțul păgubit și asigurat își au izvorul în fapta delictuală a asiguratului producătoare de pagube morale sau materiale în patrimoniul, respectiv persoana terțului păgubit.

56. În fine, în ceea ce privește raporturile dintre terțul păgubit și asigurător, prin dispozițiile art. 54 alin. (1) din Legea nr. 136/1995, legiuitorul a acordat legitimare procesuală activă persoanei păgubite împotriva societății de asigurare de răspundere civilă, deși nu are nici raporturi delictuale și nici contractuale cu aceasta. Este, practic, consacrară principiului protecției terțului păgubit ce a cârmuit atât legislația anterioară actului normativ sus-arătat, cât și legislația ulterioară, prezentată în precedentele considerente. Dacă persoana prejudiciată într-un accident de vehicule are și calitatea de asigurat într-un contract de asigurare facultativă de bunuri, aceasta poate fi

indemnizată de asigurătorul facultativ, care se subrogă în locul acestuia pentru a acționa în regres asigurătorul RCA.

57. Cum această subrogație legală a asigurătorului de bunuri reprezintă un caz distinct de subrogație personală, cu toate consecințele prevăzute de dreptul comun în materie [art. 1.597 alin. (2) din Codul civil], respectiv transmiterea unui drept de creanță cu toate garanțiile și accesoriile sale, se pune problema de a ști dacă dreptul de a solicita daune-interese moratorii, pentru repararea prejudiciului cauzat prin întârzierea executării creanței, reprezintă un accesoriu al creanței respective, transmisibil în patrimoniul *solvensului* prin mecanismul subrogației.

58. Este știut faptul că daunele-interese moratorii sunt despăgubirile în bani care reprezintă echivalentul prejudiciului cauzat creditorului prin întârzierea executării obligației de către debitor. Prin dispozițiile art. 38 din Norma nr. 23/2014 au fost evaluate legal daunele-interese moratorii convenite persoanei prejudiciate prin neîndeplinirea în termenele prevăzute de lege a obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA, cu consecința prevăzută de art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, constând în inexistența obligației creditorului de a face dovada existenței și întinderii prejudiciului. În plus, cuantumul daunelor-interese moratorii, stabilit legal, este unul fix, astfel încât el nu poate fi modificat prin proba faptului că prejudiciul creditorului este mai mic.

59. Dreptul de a solicita daune-interese moratorii reprezintă un accesoriu al creanței, ce se transmite în patrimoniul asigurătorului de bunuri prin efectul subrogației. Aceasta rezultă în mod evident din faptul că, în general, pentru realizarea oricărei obligații civile este nevoie ca legea să pună la dispoziția creditorului mijloacele juridice necesare la care să poată recurge pentru a-și realiza creanța, prin executarea voluntară sau silită a prestației pe care debitorul o datorează. Doctrina a statuat că, din perspectiva creditorului, sancțiunea obligației constă în totalitatea mijloacelor juridice ofensive și defensive pe care le poate exercita, de regulă, cu ajutorul forței de constrângere a statului pentru a obține prestația care i se datorează de către debitor.

60. Or, în cadrul mijloacelor juridice ofensive, daunele-interese moratorii ocupă un loc important, alături de punerea în întârziere a debitorului, acțiunea în justiție, executarea silită etc. Așadar, atunci când textul de lege prevede că, prin însuși faptul plății, drepturile și acțiunile asiguratului împotriva terțului răspunzător și asigurătorului RCA al terțului se transferă de drept, automat, în patrimoniul asigurătorului de bunuri se subînțelege că se transferă și mijlocul juridic ofensiv pus la dispoziția creditorului pentru realizarea creanței, respectiv dreptul de a solicita daune-interese moratorii.

61. Ca atare, este neîntemeiată susținerea că asigurătorul de bunuri, subrogat în drepturile asiguratului său dezdăunat, nu este îndreptățit să solicite asigurătorului RCA daune-interese moratorii evaluate legal de dispozițiile art. 38 din Norma nr. 23/2014, întrucât prevederile art. 58 nu cuprind o dispoziție expresă în acest sens. O mențiune referitoare la transmiterea unui drept accesoriu creanței era inutilă, față de mecanismul și efectele subrogației personale legale.

62. De asemenea nu poate reprezenta un argument în sensul inaplicabilității sancțiunii penalității de întârziere pentru neîndeplinirea obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA față de asigurătorul de bunuri faptul că termenele de scadență a obligațiilor de plată prevăzute de art. 58 sunt diferite de cele stipulate de art. 37 din Norma nr. 23/2014. Daunele-interese moratorii evaluate legal de art. 38 se circumscriu atât sferei obligațiilor care au ca obiect prestația de a da o sumă de bani, cât și obligațiilor de a face care pot fi evaluate în bani. În esență, se sancționează nesoluționarea cererii de despăgubire în termenele legale, precum și neplata despăgubirilor în termenele

defipte de lege, atât în cazul în care cererea de despăgubire este formulată de persoana prejudiciată, cât și atunci când o atare cerere este înaintată de asigurătorul de bunuri.

63. Prin urmare, este vorba de mijlocul juridic ofensiv pus la dispoziția creditorului pentru a obține aceeași prestație, iar daunele-interese moratorii sunt datorate de către debitor după regula de drept comun prevăzută de art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, respectiv din ziua scadenței obligației de plată. De altfel, pretensele diferențe dintre procedura reglementată de art. 37 și cea prevăzută de art. 58 din Norma nr. 23/2014 derivă din faptul că obligațiile ce îi revin asigurătorului RCA atunci când cererea de despăgubire îi este adresată de către terțul păgubit (deschiderea dosarului de daună, constatarea pagubelor, comunicările referitoare la documentele necesare, efectuarea de eventuale investigații, stabilirea cuantumului despăgubirilor ș.a.m.d.) sunt preluate de către asigurătorul de bunuri atunci când asiguratul său îl investește în scopul recuperării pagubei materiale. Altfel spus, procedura de avizare și constatare a prejudiciilor este preluată de asigurătorul de bunuri, care întocmește acte pe deplin opozabile asigurătorului RCA, în condițiile art. 40 din Norma nr. 23/2014, astfel că nu există niciun argument care să îl excludă pe subrogat de la avantajul obținerii de daune-interese moratorii evaluate legal, avantaj de care asiguratul său ar fi beneficiat dacă nu ar fi intervenit subrogarea prin plată.

64. În fine, adepții opiniei potrivit căreia asigurătorul de bunuri nu ar fi îndreptățit să obțină daune-interese moratorii potrivit art. 38 din Norma nr. 23/2014 aduc în sprijinul acesteia argumente decurgând din evoluția în timp a legislației în materia asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule. În esență, s-a susținut că, atunci când legiuitorul a dorit ca și asigurătorul de bunuri să obțină penalități de întârziere în cazul neîndeplinirii la scadență a obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA, a prevăzut în mod expres aceasta în textul legii.

65. Într-adevăr, în normele emise de fosta Comisie de Supraveghere a Asigurărilor, ce au precedat Norma nr. 23/2014, sancțiunea plății penalităților de întârziere în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a obligațiilor asigurătorului RCA față de societatea de asigurare subrogată în drepturile persoanei prejudiciate era stipulată de dispozițiile art. 64 alin. (4) din Normele privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a

Asigurărilor nr. 5/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 344 din 25 mai 2010, și, ulterior, de același articol din Normele privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 14/2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 6 decembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare. Mai mult decât atât, cuantumul penalităților de întârziere datorate asigurătorului de bunuri, în cazul normelor puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 14/2011, era diferit de cel aplicabil în cazul cererii de despăgubire formulate de persoana prejudiciată (0,1% pe zi, față de 0,2% pe zi).

66. Însă, prevederile Codului civil constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale, așa cum rezultă în mod explicit din art. 2 alin. (2) din cod. De altfel, legea specială, respectiv Legea nr. 136/1995, în aplicarea căreia s-a adoptat norma ce face obiectul prezentei sesizări, cuprinde o dispoziție expresă în acest sens (norma de trimitere cuprinsă în art. 69¹). În consecință, atâta vreme cât prin mecanismul și efectele subrogației personale legale, prin însuși faptul plății, creanța de despăgubire, cu toate accesoriile acesteia, se transferă de drept, automat, din patrimoniul asiguratului, ce însumează și calitatea de persoană prejudiciată, în patrimoniul asigurătorului de bunuri, este inutilă precizarea în legea specială a acestei consecințe a transmiterii obligației. Cât privește soluția adoptată de legiuitor, de a stabili, într-o normă anterioară, un cuantum diferit al daunelor-interese moratorii în cazul cererii de despăgubire formulate de asigurătorul de bunuri, în raport cu cuantumul penalităților convenite persoanei prejudiciate, nimic nu împiedică legea specială să deroge, printr-o reglementare expresă, de la legea generală.

67. Cert este faptul că textele a căror interpretare fac obiectul prezentei sesizări de pronunțare a unei hotărâri prealabile, cuprinse într-o reglementare specială, nu cuprind nicio dispoziție derogatorie de la dreptul comun în materia efectelor subrogației personale legale. Astfel, se cuvine a concluziona că, urmare a plății despăgubirii către persoana prejudiciată, în patrimoniul asigurătorului de bunuri se transferă dreptul de creanță cu toate garanțiile și accesoriile acesteia, inclusiv dreptul de a obține de la debitorul asigurător RCA daunele-interese moratorii evaluate legal de dispozițiile art. 38 din Norma nr. 23/2014.

68. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 521, cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul București — Secția a VI-a civilă, în Dosarul nr. 114.907/299/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 58 alin. (2) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare, asigurătorul subrogat în drepturile persoanei păgubite este îndreptățit să obțină penalizările prevăzute de dispozițiile art. 38 din același act normativ dacă asigurătorul RCA nu își îndeplinește obligațiile la scadență sau și le îndeplinește necorespunzător.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 20 noiembrie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

ACTE ALE COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

COLEGIUL PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

DISPOZIȚIE

privind înregistrarea rezultatelor alegerilor din luna iulie 2017 pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România

Având în vedere rezultatele alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România din data de 15 iulie 2017, transmise de către Convenția națională a Colegiului Psihologilor din România,

în temeiul dispozițiilor art. 51 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 788/2005, cu completările ulterioare, și ale art. 34 din Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 pentru aprobarea Procedurilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România,

președintele Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România dispune:

Art. 1. — Se înregistrează rezultatele alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta dispoziție.

Art. 2. — (1) Rezultatele alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România se publică pe site-ul pentru alegeri al Colegiului Psihologilor din România, www.alegericpr.ro, precum și în mass-media.

(2) Prezenta dispoziție se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România,
Ion Dafinoiu

București, 16 iulie 2017.
Nr. 4.

ANEXĂ

Rezultatele alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România

Președintele Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România — Ion Dafinoiu —
președintele Colegiului Psihologilor din România

Comisia de psihologie clinică și psihoterapie

Membru	Specialitatea
1. Badea Victor	Consiliere psihologică
2. Ciumăgeanu Mugur Daniel	Psihologie clinică
3. Iancu Valeriu	Psihologie clinică
4. Lupu Viorel	Psihoterapie
5. Minulescu Mihaela	Psihoterapie
6. Nedelcea Cătălin	Psihoterapie
7. Petrescu Cristian Constantin	Psihologie clinică
8. Sandovici Oana Maria	Psihologie clinică
9. Tănase Claudia	Consiliere psihologică
10. Vasile Diana Lucia	Psihoterapie
11. Vladislav Elena Otilia	Psihologie clinică

Comisia de psihologia muncii, transporturilor și serviciilor

Membru	Specialitatea
1. Anghel Elena	Psihologia transporturilor
2. Bere Constantin	Psihologia transporturilor
3. Dima Doru	Psihologia muncii și organizațională
4. Grădinaru Anghel Ilie	Psihologia aplicată în servicii
5. Havârneanu Eugen Corneliu	Psihologia muncii și organizațională
6. Rus Mihaela	Psihologia transporturilor
7. Vîrgă Delia Mihaela	Psihologia muncii și organizațională

Comisia de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională

Membru	Specialitatea
1. Anghel Stănilă Elena	Psihologie educațională
2. Buică Belciu Cristian	Psihopedagogie specială
3. Cucu-Ciuhan Geanina	Psihologie educațională
4. Golu Ioana	Psihologie educațională
5. Maier Roxana Viorica	Psihologie educațională
6. Năstasă Laura Elena	Psihologie educațională
7. Roșan Adrian Marian	Psihopedagogie specială

Comisia de psihologie pentru apărare, ordine publică și siguranță națională

Membru	Specialitatea
1. Alexa Petrică	Psihologie aplicată în domeniul siguranței naționale
2. Grigoraș Petru Călin	Psihologie aplicată în domeniul siguranței naționale
3. Kiss Csaba	Psihologie judiciară — tehnica poligraf
4. Kulcsar Cristina Nicoleta	Psihologie aplicată în domeniul siguranței naționale
5. Liță Corneliu Ștefan	Psihologie aplicată în domeniul siguranței naționale
6. Marineanu Vasile	Psihologie aplicată în domeniul siguranței naționale
7. Turc Ștefania Mirela Oana	Psihologie aplicată în domeniul siguranței naționale

Comisia metodologică

1. Avram Eugen
2. Brate Adrian Tudor
3. Golu Florinda Tinella
4. Răulea Ioan Ciprian
5. Robu Viorel
6. Sava Nicu Ionel
7. Stan Aurel

Comisia de deontologie și disciplină

1. Caxi Doina
2. Duvac Ion
3. Iliescu Dragoș
4. Iocșa Pora Loredana Ramona
5. Ion Andreea Romana
6. Turcu Iustinian
7. Veleanovici Armand Cătălin

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

